

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	3.Kf.700.102/2022/8.
A felperes:	felperes (felperes lakóhelye.)
A felperes képviselője:	felperesi jogi képviselő ügyvéd (felperesi jogi képviselő székhelye.)
Az alperes:	Magyar Honvédség Parancsnoksága (alperes székhelye.)
Az alperes képviselője:	alperesi kamarai jogtanácsos kamarai jogtanácsos
A per tárgya:	közszolgálati tárgyú közigazgatási jogvita elbírálása
A fellebbezést benyújtó fél:	felperes, 16. sorszám alatt
A fellebbezéssel támadott határozat:	Fővárosi Törvényszék 7.K.705.626/2021/15. ítélete

Í T É L E T

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és a honvédelemért felelős miniszter HM határozata számú határozatát a Magyar Honvédség parancsnoka MH Parancsnoki határozata számú határozatára kiterjedően megsemmisíti, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi és elsőfokú bíróságot a felperes szolgálati jogviszonya jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményei tekintetében új eljárásra és új határozat hozatalra utasítja.

A Fővárosi Ítéltábla a felek másodfokú eljárásban felmerült költségének összegét felek költségeinek összege forintban, a fellebbezési eljárási részilletéket eljárási részilleték 1 forintban állapítja meg, a további eljárási részilleték 2 forint fellebbezési részilletéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2017. augusztus 20. napjától állt az alperessel hivatásos katonai szolgálati jogviszonyban; 2018. szeptember 1-jétől 2020. december 6-ig a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat (a továbbiakban: KNBSZ) főtisztjeként teljesített szolgálatot; 2020. szeptember 7. napjától az műveleti terület, különleges ügynök egyéni beosztásába vezényelték.

[2] A felperes 2020. november 9-én reggel szolgálati gépkocsival város 1 város 2 közlekedett, útközben az International Military Police járőre intézkedés alá vonta, melynek során az alkoholszondás vizsgálat a felperes szervezetében itasságot eredményező (1,77 % és 1,79 % (8 óra 57 perckor) véralkoholnak megfelelő szeszital fogyasztásából származó légalkohol-koncentrációt, a megismételt alkoholszondás vizsgálat 0,62 milligramm/liter, és 0,59 milligramm/liter (10 óra 37 perckor) lég-) alkohol-koncentrációt mutatott ki. A meghallgatásakor felperes elismerte, hogy aznap 1 óra 30 és 2 óra 30 között 3 dobozos sört és 3 db 0,5 dl whiskyt fogyasztott el. Nem volt vitatott, hogy a felperes cselekményével megszegte a ország területén érvényben lévő közlekedési szabályokat.

[3] Az ittas gépjárművezetésről a Magyar Honvédség (a továbbiakban: MH) szervezet rangidős nemzeti képviselője jelentésében 2020. november 10-én tájékoztatta a MH parancsnokát, egyidejűleg kezdeményezte a felperes repatriálását is; 2020. november 11-én az MH szervezet Kontingens parancsnoka ittas járművezetés miatt feljelentést tett a Központi Nyomozó Főügyészségen. Az MH parancsnoka a MH Parancsnoki parancs számú parancsával a felperes külföldi szolgálatra vezénylését 2020. november 23. napjával megszüntette; a KNBSZ főigazgatója javasolta a felperes KNBSZ-hez való vezénylése megszüntetését, amely alapján a MH parancsnoka 2020. december 5. napjával azt megszüntette és 2020. december 6-tól rendelkezési állományba áthelyezte, valamint 2020. december 8. napján vele szemben méltatlansági eljárást rendelt el. A méltatlansági eljárás során a felperest 2021. január 7. és január 26. napján személyesen meghallgatták. Az MH parancsnoka 2021. február 1. napján kelt MH Parancsnoki határozata számú határozatában (a továbbiakban: elsőfokú határozat) a felperes szolgálatra méltatlanságát állapította meg és rögzítette, hogy a honvédek jogállásáról szóló 2012. évi CCV. törvény (a továbbiakban: Hjt.) 68. § (1) bekezdés m) pontja alapján a felperes szolgálati jogviszonya méltatlanság miatt a törvény erejénél fogva megszűnik. A méltatlanság körében megállapították, hogy a felperes cselekménye alkalmas volt a honvédség iránti közbizalom fenntartásának súlyos veszélyeztetésére. A honvédelmi miniszter a 2021. március 26-án kelt HM határozata számú határozatában (a továbbiakban: másodfokú határozat) a felperes fellebbezését elutasította és az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Megállapította, hogy a honvédelmi szervezetek iránti közbizalom fenntartását súlyosan veszélyeztető magatartás nem kompenzálható külföldi missziós szolgálattal, kiemelkedő teljesítménnyel vagy megbánással, a méltatlansági eljárásban nem alkalmazandóak az enyhítő körülmények.

A felperes keresete és az alperes védekezése

[4] A felperes pontosított keresetében a hivatásos szolgálati jogviszony megszüntetésének jogellenességére hivatkozással a másodfokú határozat megsemmisítése

mellett kérte a kiesett kárának, különösen a kiesett külszolgálati illetményének - a jogviszonya megszűnésétől az újbóli hivatásos állományba vétele napjáig - visszamenőleges megfizetését, továbbá a joghátrányt okozó károk megtérítését 12 havi illetmény 12 havi illetmény összege erejéig.

[5] Álláspontja szerint a MH-be vetett közbizalmat nem veszélyeztette, mivel kárt nem okozott és megbotránkoztató magatartást sem tanúsított, az elkövetést megelőző napon barátaival néhány pohár italt fogyasztott el, azonban ennek mértéke nem lépte túl az egészséges határokat, az alkoholfogyasztás testi tüneteit nem érezte; az esetet követően maradéktalanul eleget tett jelentési kötelezettségének; vitatta a mérőműszer hitelességét, emiatt szakértő kirendelését kérte. Arra is hivatkozott, hogy a szolgálati jogviszony megszüntetése az egyenlő bánásmód követelményébe ütközik, sérelmezte a 2020. november 9-i intézkedés alá vonása és a méltatlansági eljárás súlyos eljárási hibáit.

[6] Hivatkozott arra is, hogy a tartós külföldi szolgálatra vezénylése (2020. szeptember 7-től 2021. március 31-ig) alatt a KNBSZ állományába tartozott és sérelmezte, hogy 2020. december 6-án jogszabály megkerülésével áthelyezték a MH parancsnokának rendelkezési állományában. A Hjt. 51.§ (6) bekezdése alapján állította, hogy a vezénylés ideje alatt a munkáltatói jogkört nem az alperesi parancsnok gyakorolhatta; a méltatlansági eljárásra okot adó esemény idején a KNBSZ állományába tartozott, ezért a munkáltatói jogkört a KNBSZ főigazgatója gyakorolta, fegyelmi vagy méltatlansági eljárás megindítására csak neki volt jogköre. A méltatlansági eljárás törvénysértő elrendelése kapcsán hivatkozott a Hjt. 191.§ (2) bekezdésébe foglalt - KNBSZ állományára vonatkozó - külön szabályozására, állítása szerint a KNBSZ állományába tartozó tiszttel szemben nincs helye méltatlansági eljárásnak, csak arra van lehetőség, hogy a hadnaggyal szemben fegyelmi eljárást rendeljenek el. Kifogásolta azt is, hogy a méltatlansági eljárásban a fokozatosság, a méltányosság és az arányosság elve sérült, a kiszabott büntetés nem felel meg a fokozatosság elvének, az eltúlzott.

[7] Az alperes védiratában a kereset elutasítását kérte a jogszerűen elrendelt és lefolytatott méltatlansági eljárás alapján. Az irányadó bírósági gyakorlatra hivatkozva állította, hogy a közbizalom súlyos veszélyeztetésének megvalósulása nem csupán akkor állapítható meg, ha az elítélendő cselekménnyel a társadalom tagjai széles körben szereztek tudomást, hanem akkor is, ha a magatartás önmagában és objektíve alkalmas a közbizalom súlyos veszélyeztetésére. A felperes magatartásával veszélyeztette a MH, illetőleg a honvédelmi szervezet működéséhez szükséges közbizalom fenntartását. A szakértői bizonyítás mellőzését kérte és összecszerűségében is vitatta a keresetet. Hangsúlyozta továbbá, hogy a hadnagyi rendfokozatú felperes, mint hivatásos katona 2017. augusztus 20-tól 2021. február 15. napjáig tartozott az MH állományába, mindvégig a Hjt. és a honvédek jogállásáról szóló 2012. évi CCV. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 9/2013. (VIII.12.) HM rendelet (a továbbiakban: HM rendelet) személyi hatálya alatt állt. A munkáltatói jogkört 2017. augusztus 20-tól 2018. december 31-ig a Honvéd Vezérkar főnöke, míg 2019. január 1-től a MH parancsnoka gyakorolta, aki HM rendelet 1. sz.-ú melléklete 8.1. pontjában biztosított jogkörében eljárva a felperessel szemben elrendelhetette és lefolytathatta a méltatlansági eljárást. Kiemelte továbbá, hogy a KNBSZ-hez történő vezénylését megszüntető és a rendelkezési állományba helyezését elrendelő parancsokkal szemben a felperes a Hjt. 180.§-a alapján szolgálati panaszt nem nyújtott be, emiatt azok a perben nem voltak vizsgálhatóak.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[8] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította.

[9] Ítéletét a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (továbbiakban: Kp.) 88.§ (1) bekezdés a) pontjára alapította, figyelemmel a Kp. 2.§ (4) bekezdése, 78.§ (1)-(2) bekezdésére, 85.§ (1)-(2) bekezdésére, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 266.§ (1) bekezdésére, Hjt. 3. § (1) bekezdésére, 5.§ (1) bekezdésére, 162.§ (1) bekezdés c) pontjára, 163.§ (2) bekezdés a) pontjára, 51.§ (6) bekezdésére, 191.§ (2) bekezdésére, a HM rendelet (1.melléklet) 8.1-es pontjára, a „Katonai Etikai Kódex” közzétételéről, a „Honvédségi Etikai Tanács” létesítéséről és feladatairól szóló 67/2003. (HK. 18.) HM utasítás 1. számú mellékletét képező Katonai Etikai Kódexre (a továbbiakban: Katonai Etikai Kódex), a Kúria Mfv.I.10.397/2008/8., Mfv.II.10.190/2009/3., Mfv.II.10.758/2010/5., Mfv.II.10.857/2010/4., Mfv.I.10.389/2016/4.számú határozatára.

[10] Az elsőfokú bíróság az eljárás keretként rögzítette, hogy a per tárgya a méltatlansági eljárásban hozott első- és másodfokú határozat, illetőleg az azok alapjául fekvő eljárásnak a kereseti kérelem keretei közötti bírósági felülvizsgálata volt, az nem terjedt ki a külföldi intézkedés jogszerűségének felülvizsgálatára.

[11] A törvényszék a felperes méltatlansági eljárás lefolytatásával összefüggő kifogásait alaptalannal találta, érvelését - miszerint a KNBSZ főigazgatójának lett volna hatásköre lefolytatni ellene a fegyelmi eljárást - nem fogadta el, tekintettel arra, hogy a rendelkezési állományba kerülését követően a MH parancsnoka járhatott el a HM rendelet 1. melléklet 8.1. pontban foglalt hatáskörében. A Hjt. 51.§ (6) bekezdése és a KNBSZ katonákra vonatkozó rendelkezések megsértésére irányuló hivatkozásait sem találta alaposnak, mert a felperes a méltatlansági eljárás megindulásakor már nem tartozott a KNBSZ állományába. Rögzítette, hogy a KNBSZ főigazgatója nem kívánt a felperessel szemben fegyelmi eljárást indítani, maga javasolta azt, hogy a felperes vezénylését szüntessék meg 2020. november 30-án, aki a vele szemben lefolytatott eljárás egyes intézkedéseivel szemben jogorvoslással nem élt.

[12] Megállapítása szerint az alperes a tényállást megfelelően feltárta, a méltatlanság megállapítását a határozatok részletesen indokolták, amelyekkel az elsőfokú bíróság egyetértett. Ügydöntőként értékelte a zero tolerancia elvének megsértését és a felperes által beismert ittas járművezetést, amelyhez képest a mérőműszer hitelességét, a véralkolhol szint pontos ismeretét irrelevánsnak tartotta, emiatt szakértő kirendelését mellőzte. Hivatkozott a Kúriának az ittas állapotot súlyos kötelezettségszegésnek minősítő döntéseire (Mfv.I.10.397/2008/8., Mfv.II.10.190/2009/3., Mfv.II.10.758/2010/5., Mfv.II.10.857/2010/4., Mfv.I.10.389/2016/4.). A magatartás közbizalom fenntartásának súlyos veszélyeztetésére alkalmasságát a kapcsolódó körülmények értékelésével az alperessel egyezően állapította meg, az alperesi intézkedés valós és okszerű indokoláson alapuló voltára vont le következtetést, a munkaügyi anyagi jogi ítélkezési gyakorlat alapján hivatkozott a munkába

álláskori teljes alkoholmentesség követelményére, illetve ennek – akár a munkaidő alatti – megszegése esetén a legsúlyosabb jogkövetkezmény alkalmazhatóságára, emiatt a jogviszony megszüntetését nem találta eltúlzottnak vagy aránytalannak. A Katonai Etikai Kódex rendelkezéseinek sérelmével egyetértett. Hangsúlyozta, hogy a felperest, mint hadnagyot, sokkal súlyosabb többletkötelezettségek terhelték a jogviszonya fennállása alatt, mint egy munkajogi szabályozás alá eső munkavállalót.

[13] Az egyenlő bánásmód megsértését sem találta megalapozottnak, mert a felperes nem tudott megjelölni olyan összehasonlítható csoportba tartozó személyt, illetőleg az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 8.§-a szerinti védett tulajdonság fennállását, amelyre figyelemmel érvelése vizsgálható lett volna. A per tárgyára figyelemmel jogilag nem tartotta értelmezhetőnek a védett tulajdonság fennállását.

[14] Az elsőfokú bíróság a kereseti kérelem jogalapjának fennállása hiányában mellőzte a kereset összecszerűségének vizsgálatát.

[15] A pertárgy értékét pertárgy értéke forintban állapította meg, ehhez igazodóan rendelkezett a költségek viseléséről.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[16] A felperes az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, másodlagosan az ítélet „saját hatáskörben való megváltoztatását” és az alperes perköltségben való marasztalását kérte, a fellebbezés indokainak kiegészítésére kért határidő-hosszabbítást.

[17] A fellebbezésben és a fellebbezés kiegészítésben jogszabályhely megjelölése nélkül sérelmezte a kártérítésre irányuló kereseti kérelem elsőfokú bíróság általi kimerítésének elmaradását, amelyre abszolút hatályon kívül helyezési okként hivatkozott. Ehhez rendelt jogszabályhelyet a fellebbviteli tárgyaláson jelölt meg. Hivatkozott arra is, hogy a személyét jogellenesen ért valamennyi joghátrány miatti kártérítés alatt a sérelemdíjra irányuló külön kereseti kérelmet kellett érteni, így sérelmezte, hogy a törvényszék elmulasztotta felhívni a kereset ezirányú pontosítására és kifogásolta, hogy arról ítéletében nem rendelkezett. Ehhez kapcsolódóan az ítélet vonatkozásában az indokolási kötelezettség megsértését is állította, szintén jogszabályhely megjelölése nélkül.

[18] Hivatkozott a Hjt. 191.§ és 209.§ megsértésére, érvelése alapján ügyét kizárólag fegyelmi eljárás keretében, és nem méltatlansági eljárásban lehetett volna elbírálni. A Hjt. 200. §-ra hivatkozva állította, hogy a külföldi szolgálatot teljesítőkre a nemzetközi szerződéseket, az adott nemzetközi missziót működtető nemzetközi szervezet által kiadott Egységes Művelti Szabályokat alkalmazni kell. Ilyen nemzetközi szerződésnek minősül az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) által kiadott ENSZ vonatkozó szabályzat-szervezet) személyzetének országi státuszáról, kiváltságairól és mentességéről szóló szabálya. A

szabályban foglaltak megsértése pedig nemzetközi szerződés megsértését, azaz fegyelemsértést eredményez a külföldi szolgálatot teljesítő terhére. A szervezet, mint egy nemzetközi missziót működtető nemzetközi szervezet tevékenysége - többek között - Egységes Műveleti Szabályok alapján működik, amelyek többségét maga a szervezet alkotja. Az általa elkövetett fegyelemsértés a szervezet által kiadott Egységes Műveleti Szabályok egyikét - szabályzat egy pontját - sértette. A Hjt. 209.§ (1) bekezdés a) pontja szerinti nemzetközi műveletre vonatkozóan kiadott, az állomány tagjára is kötelező szabálynak a külföldi szolgálat ideje alatt elkövetett megsértését jelenti, így tehát a Hjt. 209.§ rendelkezése értelmében fegyelmi eljárás keretében elbírálendő.

[19] A kereseti érveivel egyezően hivatkozott arra, hogy az alperes a törvényt megkerülve járt el és szolgálati jogviszonyának megszüntetését jogellenesen eszközölte: áthelyezése után az MH Parancsnoka nem indíthatott volna eljárást egy a KNBSZ állományában elkövetett vélelmezett jogsértés miatt, mert arra a hatásköre nem terjedt ki. A fegyelmi eljárásban az elért szakmai eredményeit, átlagfeletti motivációját, elhivatottságát és a honvédség jó hírnevének kialakítására, megőrzésére, továbbvitelére irányuló munkásságát figyelembe vették volna. Az elkövetés idején KNBSZ állomány tagja volt, így vele szemben a munkáltatója a KNBSZ Főigazgatója járhatott volna el. Számára utóbb derült ki az, hogy az áthelyezései csupán azt a célt szolgálták, hogy a jogszerűség látszatát keltve távolítsák el az MH állományából.

[20] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és felperes perköltségben marasztalását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat helyesen értékelte, helytállóan állapította meg a tényállást és okszerű döntésre jutott, annak tényszerű indokaival egyetértett, az elsőfokú bíróság eljárása megfelelt a Kp.-ben foglaltaknak.

[21] Álláspontja szerint a per érdemi eldöntésére semmilyen kihatással nem voltak a felperes által hivatkozott eljárásjogi és anyagi jogi szabálysértések. A fellebbezés túlnyomórészt az elsőfokú eljárásban előadottakat ismételte meg, az újként előadottak érdemi vizsgálatára nem kerülhet sor figyelemmel a Kp. 100.§ (3) bekezdés rendelkezésekre.

[22] Az ügy érdekét érintően abban a kérdésben kellett állást foglalnia törvényszéknek, hogy a Hjt. 162.§ (2) bekezdés c) pontjában foglaltak szerint a felperes cselekménye objektíve alkalmas volt-e a közbizalom veszélyeztetésére, mivel vele szemben fokozott elvárások érvényesültek, a civil életben is szem előtt kellett tartani a MH-val szemben fennálló társadalmi elvárások betartásának szükségességét. Megismételte, hogy a felperes jogviszonyának fennállása alatt a MH parancsnoka gyakorolta a munkáltatói jogkört, aki jogosult volt elrendelni és lefolytatni a méltatlansági eljárást, és a rendelkezésre álló tényadatok, információk alapján helyesen állapította meg a külföldi katonai szolgálatra (szervezet misszióba) vezényelt felperes méltatlanságát HM rendelet 162.§ (3) bekezdése alapján, mivel a felperes cselekménye objektíve alkalmas volt arra, hogy a MH iránti közbizalom fenntartását súlyosan veszélyeztesse a Hjt. 162. § (1) bekezdése alapján. Hivatkozott a 2020. május 29-én kelt, körlevél száma körlevél alapján az alkoholfogyasztás kapcsán érvényesülő „zéró tolerancia” elvére.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[23] A fellebbezés alapos.

[24] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 108. § (1) bekezdésében foglaltak alapján, a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között vizsgálta felül, az ügyet a felek kérelmére tárgyaláson bírálta el.

[25] A közigazgatási peres eljárásban a fellebbezési kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél milyen bírósági döntést kér. A Kp. 100.§ (1) bekezdése helyes értelmezésével kapcsolatban a Kúria (Kfv.VII.37.422/2020/8., Kfv.VII.37.651/2020/6.) is rámutatott arra, hogy ezeknek az együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokai is ismerteti. A tartalmi elemek hiánya vagy fogyatékosága esetén ugyanis a másodfokú bíróság nem kerül abba a helyzetbe, hogy egzakt módon megismerhesse azt az okot vagy okokat, amelyek miatt a fél a jogerős határozatot jogszabálysértőnek tartja. Emellett a fellebbezési kérelem e tartalmi elemei meghatározzák a fellebbezési eljárás tartalmi és perjogi kereteit. A felperesnek az elsőfokú eljárást érintő azon kifogását, hogy a törvényszék a kereset elutasításán túl külön nem rendelkezett a kártérítésre irányuló másodlagos kereseti kérelmről és megsértette az indokolási kötelezettségét, így a kereset kimerítésére vonatkozó kötelezettség megsértésére nézve nem jelölt meg jogszabálysértést és a megsértett jogszabályhelyet sem, ezért az elsőfokú döntést a Fővárosi Ítéltábla a fenti körben nem vizsgálta, ezen az alapon az ítélet hatályon kívül helyezése nem indokolt. A fellebbezési eljárás kereteinek helyes értelmezéséhez tartozik még, hogy a fellebbezés tizenöt napos határidejét a törvényalkotó határozta és határozhatja meg (jogorvoslat rendje), annak bíróság általi meghosszabbítására nincs mód (nem bíróság által megállapított határidőről lévén szó), így a fellebbezési határidőn túl a fellebbezés eredeti, törvényi határidőn belüli kereteit meghaladó jogsérelmi állítások szükségszerűen meghaladják a fellebbezési eljárás kereteit.

[26] Az elsőfokú eljárás kereteinek a fellebbviteli eljárás keretként való továbbhatása körében ellenőrizte továbbá a másodfokú bíróság a fellebbezésben kiemelt Hjt. 209.§ és ahhoz kapcsolódó releváns jogszabályi rendelkezésként kapcsolódó Hjt. 191-200.§-ok szerinti jogsérelmi állítást. Ezek tekintetében megállapította, hogy e jogszabályhelyek az eredeti jogsérelmi állításához kapcsolódnak, nem voltak olyan új hivatkozások, amelyek ne képezték volna a közigazgatási peres eljárás tárgyát, a jogsértéshez kapcsolódó jogi érvelés pontosításként jelentek meg. Így a fellebbezési eljárás megengedett tárgyai lehettek.

A másodfokú bíróság a tényállást a peradatok alapján szükségesnek tartotta pontosítani az elsőfokú bírósági eljárásban rendelkezésre álló iratokból azzal, hogy a felperest a áthelyezést elrendelő parancs száma számú paranccsal 2018. szeptember 1-jével áthelyezték a MH

rendelkezési (kölségvetési) állományába és egyidejűleg - határozatlan időre - a KNBSZ állományába vezényelték. Ezalatt a parancs száma számú parancs értelmében 2020. szeptember 7-től 2021. március 31-ig a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat állományából az műveleti terület, különleges ügynök egyéni beosztásba vezényelte. A pontosított tényállás alapján a felperes fellebbezési érvelését a következők szerint megalapozottnak találta: Helyesen hivatkozott a Hjt. 191.§ (2) bekezdése és a 209.§ (1) bekezdése megsértésére, mert a KNBSZ állományból külföldre vezényelt hivatásos állományú személlyel szemben méltatlansági eljárást nem lehetett elrendelni a külföldi szolgálata alatt elkövetett ittas járművezetés miatt, az fegyelmi eljárásra adott volna alapot.

[27] A Hjt. 191.§ (1) bekezdése a KNBSZ hivatásos állományú tagjára – köztük a Hjt. 194. § (1) bekezdése alapján vezényelt hivatásos katonára is – eltérő rendelkezések alkalmazását írja elő. A (2) bekezdése - mások mellett - kizárja a Hjt.162. § és 163. § méltatlanságot szabályozó rendelkezései alkalmazását. A felperes 2018. szeptember 1-jétől a KNBSZ állományába tartozónak minősült és innen határozott időtartamra vezényelték külföldre (ország) mint különleges ügynököt. A nem vitatott tényállás alapján a felperes 2020. november 9-én megvalósított ittas járművezetéssel megszegte a ország területén érvényben lévő közlekedési szabályokat tartalmazó szabályozásban foglaltakat, az alperes hivatkozott a zéró tolerancia (magyar jogban szabályozott) külföldön is érvényesülő elvére, a külföldi műveleti utasítások szabályai megsértésére. A felperes a kifogásolt cselekmény időpontjában a Hjt. 191.§ (1)-(2) bekezdése és 209.§ (1) bekezdésének személyi hatálya alatt állt, mert a KNBSZ állományból külföldre vezényelt hivatásos állományú személynek minősült, függetlenül attól, hogy a KNBSZ jogállás vezénylések eredménye.

[28] Az alperes nem vette figyelembe, hogy a külföldi szolgálatot teljesítőkre a Hjt. 200.§-a alapján a nemzetközi szerződések, a nemzetközi megállapodásokat, a nemzetközi szervezet által kiadott szabályzatokat, a fogadó országnak a külföldi fegyveres erők tagjaira is vonatkozó előírásait, az adott nemzetközi missziót működtető nemzetközi szervezet által kiadott Egységes Műveleti Szabályokat is alkalmazni kell. A Hjt. 209.§ (1) bekezdés a)-b) pontja szerint fegyelmi eljárás keretében kell elbírálni az állomány tagja által nemzetközi műveletre vonatkozóan kiadott, az állomány tagjára is kötelező szabálynak a külföldi szolgálat ideje alatt elkövetett megsértését, és külföldi szolgálati ideje alatt külföldön elkövetett bármely szabálysértést, ha annak elbírálását nemzetközi szerződés lehetővé teszi.

[29] A Hjt. 209.§ -a helyes értelmezése alapján tehát a felperes cselekményét (szabálysértését) nem méltatlansági, hanem fegyelmi eljárás lefolytatásával kellett volna elbírálni, a fegyelmi fellelősségre vonásra a törvény rendelkezése alapján elsősorban külföldön, amennyiben az nem lehetséges a vezénylés megszüntetésével Magyarországon kerülhetett volna sor. A felperes vezénylése megszüntetésére azonban nem fegyelmi eljárás lefolytatása érdekében került sor, a felperes fegyelmi felelősségre vonását a munkáltató és KNBSZ főigazgatója, illetve a külföldi szolgálati előjárója sem kezdeményezte. A kötelező törvényi előírások mellőzése következtében valóban nem érvényesültek azon a fegyelmi eljáráshoz kapcsolódó garanciális szabályok, amelyek az eljárás alá vont személyt a tisztességes eljárás követelménye alapján jogosítják, és a fegyelemsértés esetén a fenyítés kiszabása körében figyelembe veendő súlyosító és enyhítő körülmények értékelésére sem került sor.

A Hjt. 209.§ (1) bekezdése – illetve ezzel összefüggő 191.§ (1)-(2) bekezdései – szerinti korlátozás helyes értelmezéséhez figyelembe kell venni, hogy e rendelkezést tartalmazó XVII. Fejezet a külföldi szolgálatot teljesítőkre vonatkozó szabályok, az nem a KNBSZ hivatalos állományára vonatkozó szabályok között [ellenben a Hjt. 191.§ (1)-(2) bekezdéseivel] nyert elhelyezést, aminek a rendszertani értelmezés során van jelentősége, a fejezeti szabályok alkalmazása szempontjából ugyanis sajátos személyi hatály szabályozási megoldásra lehet következtetni. A Hjt. 209.§ rendelkezései nem tartalmaznak korlátozást, tehát önálló *lex specialis* szabályozásnak minősül a személyi és tárgyi hatályt illetően, nincs olyan tételes előírás ugyanis, hogy kifejezetten milyen állomány-tagra vonatkozna csak e szabályozás a Hjt. rendszerében értelmezhető állományi tagságok közül. Emiatt is a Fejezet hatálya alá a külföldi szolgálat ténye folytán a Hjt. személyi hatálya alá tartozók közül bekerülő személyi körre nézve korlátozásmentes alkalmazási követelményre vonható le következtetés. E személyi hatály értelmezést azért is megállapíthatónak tartja a másodfokú bíróság, mert annak külön megjelenítését pótolja a tárgyi hatály egyértelmű volta: a Hjt. 209.§ (1) bekezdés a)-b) pontja komplex, mert meghatározza, hogy mely és mi alapján szabályozott, hol és mikor elkövetett cselekményi kört (aktív és passzív) kell és milyen rendben elbírálni. A norma világos és eltérést nem engedő. Ezt erősíti a másodfokú bíróság álláspontja szerint az e §-hoz fűzött korabeli előterjesztői indokolás is, miszerint „*A külföldi szolgálat alatt, kiemelten a művelleti területen elkövetett fegyelemsértések tekintetében olyan szabályok megállapítása indokolt, amelyek lehetővé teszik a külföldi körülményekhez illeszkedő elbírálást. A törvény erre figyelemmel különös szabályozást határoz meg többek között az elévülésre, fenyítésként pedig pénzbírság kiszabását is lehetővé teszi. ... A törvény szerint fegyelmi eljárásban kell elbírálni ...kötelező szabálynak a külföldi szolgálat alatt elkövetett megsértését, valamint a külföldi szolgálat ideje alatt külföldön elkövetett szabálysértést, ha annak elbírálását nemzetközi szerződés lehetővé teszi.*” (ld. <https://www.parlament.hu/irom39/09234/09234.pdf>). A jogalkotó egységesen döntött az alkalmazható eljárásrendről, figyelemmel a vizsgálat lehetséges speciális tárgyaira is: ugyanis maga a törvény utal a 209.§ (1) bekezdés b) pontjában arra, hogy még az egyszerűbb megítélésű szabálysértés tekintetében is fennállhat kollízió, nemzetközi jog (szerződés) alkalmazása merül fel, érintett lehet büntető joghatóság kérdése stb. A Hjt. 209.§ (1) bekezdés a) pontjának hatálya alá eső nemzetközi műveletekre vonatkozó joganyag megsértése pedig olyan speciális vizsgálati tárgy, aminek a vonatkozásában még a méltatlanságot megalapozására alkalmas tényállások pusztja lehetősége is kétséges, ahogy annak egy egyszerűbb eljárásrendben való megfelelő kivizsgálása, megítélhetőség is. Látni kell a megítélendő cselekmények specialitását abban is, hogy annak körében felmerülő aktív és passzív cselekményeket a fegyelmi eljárás alá vont idegen környezetben (nyelvi közeg, teljesen más kultúra stb.), a hazai szabályozás mellett/helyett alkalmazandó eltérő jogi/szabályozói előírások alkalmazásával, betartásával valósíthatják meg. Olyan személy esetén pedig, mint a felperes, aki különleges ügynöki feladatokat látott el, adott esetben a kifogásolt cselekményt titkos művelet során tanúsíthatta, amivel összefüggésben felmerül a titoktartás, s ezzel összefüggésben a védekezés lehetőségének (ön)korlátozása közérdekből. E körülmény külön is megerősíti, hogy a törvényalkotó imperatív módon, eltérést nem engedően kívánta szabályozni azt, hogy csak a fegyelmi eljárás engedett a Hjt. 209.§ tárgyi hatálya alá eső cselekményekre. Egy ilyen értelmezés pedig nem áll ellentétben az elsőfokú bíróság által kiemelt szakasz és az ahhoz kapcsolódó előterjesztői indokolás által megerősített azon törvényi lehetőséggel, hogy a KNBSZ állomány tag esetén is irányadó a kifogástalan életvitel követelménye, de csak az esetükben kizárt a méltatlansági eljárás alkalmazásának lehetősége: ez nem áll ugyanis a Hjt. 209.§ tárgyi hatálya alá eső cselekmények vonatkozásában, mert az *lex specialis*-ként funkcionál. Téves jogértelmezéssel állapította meg

tehát, hogy a felperes repatriálása és rendelkezési állományba helyezését követően, a KNBSZ állományból a vezénylése megszüntetése okán a méltatlansági eljárás már foganatosítható volt, a felperes cselekményével a kifogástalan életvitel követelményét sértette meg.

[30] A másodfokú bíróság a kifejtettek alapján összefoglalóan kiemeli, hogy a KNBSZ állományából külföldi szolgálatra vezényelt hivatásos állományban álló személy vezénylés alatti, nemzetközi szabályokba ütköző cselekménye vagy külföldön elkövetett bármely szabálysértése a fegyelmi eljárás kötelező lefolytatását indokolja, e cselekmény nem ad alapot a KNBSZ állományában lévő személyre nem alkalmazható méltatlansági eljárás lefolytatására [Hjt.191.§ (2) bekezdés, 209.§]. Amennyiben a fegyelmi eljárás elrendelésére jogosult munkáltató úgy dönt, hogy nem indít fegyelmi eljárást a KNBSZ állományából külföldi szolgálatra vezényelt felperessel szemben a külföldi szolgálata alatt elkövetett szabálysértés miatt, utóbb a felperes hazarendelését követően ugyanezen cselekmény miatti méltatlansági eljárás lefolytatása és a méltatlanság megállapítása jogellenes, az a szabályozott jogi rendet megbontó eljárás.

[31] A törvénysértően elrendelt és lefolytatott méltatlansági eljárás alapján jogellenesen került sor a felperes hivatásos szolgálati jogviszonya megszüntetésére.

[32] A kifejtettek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 109.§ (2) bekezdése, 110.§ (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és a méltatlanság megállapítására vonatkozó határozatokat megsemmisítette, ezt meghaladó részben a törvényszék ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozathozatalra utasította a szolgálati jogviszonya jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményei tekintetében. Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasító döntésében kitért arra, hogy jogalap hiányában a kereset összecsúszása vizsgálatát mellőzte, ezért a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak a jogellenesen megszüntetett közszolgálati jogviszony jogkövetkezményeiről (összecsúszás) kell határoznia.

[33] A másodfokú bíróság ugyanakkor rámutat arra is, hogy a felperes sérelemdíj iránti igényét fellebbezésében, mint új jogcímet jelölte meg, azt az elsőfokú eljárásban nem érvényesítette. A sérelemdíj fellebbezésben való előterjesztése azonban a Hjt. 186.§ (1) bekezdés a) pontja alapján a keresetindítási határidőn túli és a Kp. 100.§ (3) bekezdésébe ütközően már nem érvényesíthető. Az elsőfokú bíróság sérelemdíj igényrel kapcsolatos mulasztása tehát nem állt fent, ekörben a törvényszéket mulasztás nem terheli, az új eljárásban a határidőn túli érvényesítés is ítélt dolog.

[34] A felperes és az alperes a másodfokú eljárásban is perköltséget számított fel, amelynek összegét a Fővárosi Ítéltábla az általános forgalmi adó-vonzattal együtt állapította meg felek költségének összege, s ennek, valamint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39.§ (1) bekezdése szerinti illetékalap után az Itv. 46.§ (1) bekezdésébe szerint számított fellebbezési eljárási illeték fellebbezési eljárási illeték

viseléséről az elsőfokú bíróságnak a Kp. 110.§ (3) bekezdése alapján kell döntenie. A másodfokú bíróság által megváltoztatott elsőfokú ítéleti rendelkezés tekintetében felmerült 48.000 forint másodfokú eljárási illetéket az alperest Itv. 5.§ (1) bekezdés c) pontja szerint megillető illetékmentesség folytán a Kp. 99.§ (3) bekezdése és 35.§ (1) bekezdés pontja alapján alkalmazandó Pp. 102.§ (6) bekezdése alapján az állam viseli.

[35] Az ítélet ellen fellebbezésnek a Kp. 99. § (1) bekezdése szerint nincs helye.

Záró rész

Budapest, 2022. október 19.

dr. Robotka Imre s.k.	dr. Stumpf-Rádai Ágota s.k.	dr. Antal Regina s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró